

מדינת ישראל
משרד החינוך
האגף לחינוך מבוגרים

תיכונות
ככה עולים כיתה בחיים

רמת הבחינה : גמר
מועד הבחינה : חורף תשפ"ב, 2022
היקף הבחינה : 1 יח"ל
מספר שאלון : 992101

חיבור

מחונן

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה : שלוש שעות.

ב. מבנה השאלון ומפתח הערכה :
בבחינה זו פרק אחד בלבד : לפרק זה – 100 נקודות.

ג. הוראות מיוחדות :
(1) התרכזו בנושא. הימנעו מהקדמות ארוכות ומסטייות מן הנושא.
(2) חזרו וקראו את חיבורכם, ותקנו את הדרוש תיקון.
(3) שימו לב : כתב ברור, פיסוק הגיוני ושמירה על כללי הדקדוק הם תנאים להצלחה בחיבור.

ד. מלאו את הפרטים הבאים :

פרטי מרכז ההשכלה :	פרטי הנבחן :										
שם המוסד : _____	מספר הנבחן ברשימה : _____										
שם מְרְכָז הבחינה : _____	שם משפחה + פרטי : _____										
	ת.ז. <table border="1"><tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr></table>										
	שם המעריך : _____										
	ציון הבחינה : _____										

בהצלחה!

במבחן זה ארבעה נושאים (1-4). כתבו חיבור על אחד מהם.

הקפידו לרשום את מספר הנושא.

הקפידו על מילוי ההוראות שבעמוד השער.

שימו לב להנחיות לכל נושא – כתבו על כל חלקי הנושא, והקפידו לקשר כהלכה בין חלקי החיבור. השתדלו לכתוב בהיקף של עמוד וחצי, לפחות.

נושא 1: ייקור משמעותי של כלים חד-פעמיים

בעשור האחרון הוכפל השימוש בארץ בכלים חד-פעמיים. הניסיונות לשכנע את הציבור להפסיק את השימוש או לצמצם אותו – נכשלו. לכן החליטו שר האוצר והשרה לאיכות הסביבה ללכת בעקבות מדינות מתקדמות בעולם ולייקר באופן משמעותי את הכלים החד-פעמיים. הם מקווים שפגיעה "בכיס" תיאלץ אותנו להפחית את השימוש בהם. המתנגדים להחלטה טוענים כי כלים חד-פעמיים משפרים את חיינו: הם זולים וקלים לייצור, זורקים אותם לאחר השימוש, וכך חוסכים במים ובזמן. בעיקר הם מקלים על משפחות ברוכות ילדים וגם כשצריך לארגן אירוע רב משתתפים. התומכים בהחלטה טוענים שכלי הפלסטיק החד-פעמיים גורמים לנזק סביבתי עצום: גם אחרי שמפנים אותם למזבלות ולמטמנות הם ממשיכים להתקיים עוד אלפי שנים באדמה ועלולים לזהם את מי השתייה. הם פוגעים בחופי הים ובבעלי החיים הימיים שבולעים אותם ונחנקים, ועוד.

**האם אתם תומכים בייקור הגדול של הכלים החד-פעמיים?
הביעו דעתכם, נמקו אותה ו**בססו** דבריכם באמצעות דוגמאות.**

נושא 2: גידול חיות מחמד בבית

לגידול של חיות מחמד בבית יש חשיבות וגם יתרונות. ילדים אוהבים בדרך כלל חיות והן נתפסות בעיניהם כחברים לכל דבר: מדברים אליהן, מטפלים בהן וגם משחקים איתן. בעיקר הם נעזרים בחיות כשהם מרגישים בודדים. נוסף לכך, כאשר ילד מגדל חיה הוא לומד לקחת אחריות גם בתחומי חיים אחרים. כך גם לגבי קשישים: כשיש חיה בבית יש להם תעסוקה וזה מונע בדידות. מנגד, בגידול של חיות מחמד בבית יש גם קשיים: הוצאות מרובות על אוכל ובריאות, וגם בעיות של שמירה וניקיון.

**האם אתם תומכים בגידול של חיות מחמד בבית?
הביעו דעתכם, נמקו אותה ו**בססו** דבריכם באמצעות דוגמאות.**

נושא 3: מס "אגרת גודש" בכניסה לתל אביב

הכנסת מקדמת מס חדש שיוטל על הנהגים שנכנסים לתל אביב ברכבם הפרטי. המס נקרא "אגרת גודש". המטרה היא לצמצם את העומסים הכבדים שנוצרים בכניסה לתל אביב בעיקר בשעות הבוקר. ההנחה היא שהחוק יאלץ את הנהגים להשתמש יותר בתחבורה ציבורית, או לכוון את נסיעתם לתל אביב בשעות פחות גדושות ועמוסות. התומכים מציינים שמש כזה הוטל בערים בעולם כמו לונדון וסן פרנסיסקו והפחית בהן מאוד את העומסים ואת הצפיפות. כדי לקדם את החוק יש כוונה להקים מגרשי חנייה רבים מחוץ לתל אביב ולשפר מאוד את התחבורה הציבורית. המתנגדים לחוק טוענים כי המפסידים ממנו יהיו דווקא אותם נהגים שחייבים להיכנס יום יום לתל אביב לעבודה. הם בכל מקרה יצטרכו לשלם או בכניסה לעיר או במגרשי החנייה שמחוץ לעיר.

**האם אתם תומכים בחוק הקובע כי יש להטיל "אגרת גודש" על הכניסה לתל אביב?
הביעו דעתכם, נמקו ובססו דבריכם באמצעות דוגמאות.**

נושא 4: לימודים בגיל מבוגר

למרות שבישראל יש חוק חינוך חובה עד גיל 18, לא כולם מצליחים להשלים את הלימודים במערכת החינוך. לכן יש מסגרות לימוד למבוגרים המאפשרות הזדמנות שנייה להשלמת השכלה. ללימודים בגיל מבוגר יש חשיבות ויש יתרונות: הלומד רציני ושקול, הוא לומד מתוך בחירה ולא מכוח החוק. הלימודים האלה יכולים לקדם אותו בעבודה וגם לשמש דוגמה לבני משפחתו שתמיד אפשר להתקדם בחיים ולבחור בשינוי חיובי. אבל יש כאן גם קשיים וחסרונות. הם נובעים לעיתים מהצורך לשלב עבודה ולימודים בשעות מאוחרות, וזה דורש מאמץ והתגייסות של המשפחה. ללומד המבוגר יש מחויבויות שאין לצעיר ולא תמיד הוא פנוי להשקיע רק בלימודים.

**האם אתם תומכים באפשרות של לימוד בגיל מבוגר? האם, לדעתכם, ניסיון החיים של האדם המבוגר פוטר אותו מהצורך להשלים השכלה?
כתבו מהי דעתכם על הנושא, נמקו אותה ובססו דבריכם באמצעות דוגמאות.**

בהצלחה!

מחווון לבדיקת טקסט טיעון

תבחין	פירוט	נקודות
כללי (3 נק')	התאמה לסוגה – טיעון ושכנוע . זיהוי מהלך של טיעון בחיבור.	
סכום רכיב כללי		3 נק'
מבנה (20 נק')	פתיחה : מעוררת עניין וציפיות, מכוונת וממוקדת, רלוונטית. גוף : סיום : סיום ההולם את הסוגה, סיום רלוונטי, המלצות, הרהור אישי.	
	לכידות וקישוריות – טקסט רציף ושימוש נכון ומגוון במילות הקישור .	
	ביצוע חלקי - חזרות מיותרות על אותה מילה או משפט/שימוש במאזכרים	
	ביצוע חלקי - סטייה מהנושא/ סתירות פנימיות בכתובה	
סכום רכיב המבנה		20 נק'
תוכן (40 נק')	הצגת הנושא - הצגת דעה מפורשת, ברורה ורלוונטית – ה"קול האישי" של כותב החיבור. נימוקים – מתאימים ומשכנעים, ללא סתירות דוגמות, הסברים וביסוסים : פיתוח רעיונות תוך הבחנה בין עיקר לטפל בדרכים שונות: הדגמה, השוואה, מחקרים. קשרים לוגיים בין רכיבי התוכן. הצגת טענת הנגד והתייחסות אליה הפרכת טענת הנגד מסקנה	
סכום רכיב התוכן		40 נק'
לשון, מבע וסגנון (20 נק')	משלב הלשון - בינוני-גבוה. אוצר מילים עשיר ומגוון; שימוש מושכל בלשון משכנעת.	
סכום רכיב לשון, מבע וסגנון		20 נק'
תקינות (17 נק')	מורפולוגיה ותחביר - צורות תקינות בשם ובפועל . תחביר תקין – ניסוחים ברורים של משפטים. התאמה במין ובמספר, שימוש נכון במילות יחס וביידוע. ביצוע חלקי - משפטים מסורבלים או שימוש בביטויים לא מדויקים.	
	פיסוק תקין	
	כתיב תקין / צורה חיצונית: עימוד וסדר	
סכום רכיב תקינות		17 נק'